

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

του Φώτη Κόντογλου

Τι παρηγοριά είναι η Γέννηση του Χριστού μέσα στον άπιστον κόσμο που ζούμε! Τι πνευματική δροσιά νοιώθουμε, μέσα σε τούτον τον ψυχικόν ξέρακα που τα έχει ξεράνει όλα τα πάντα! Τι πνοή αθανασίας μας χαρίζει ο Χριστός, μέσα σε τούτον τον κόσμο που είναι κολλημένος στην ακολασία και στην αμαρτία κάθε λογής, και που μυρίζει τη βαρειά μυρουδιά του θανάτου!

Για μας τους Ορθόδοξους, η Γέννηση του Χριστού δεν είναι μια απλή ανάμνηση, που γιορτάζει η Εκκλησία μας, αλλά αληθινά γεννιέται ο Χριστός μέσα στην ψυχή του καθενός μας, όπως σταυρώνεται μέσα μας ο Κύριος τη Μεγάλη Πέμπτη και σταυρωνόμαστε μαζί Του, και πάλι αναστηνόμαστε μαζί Του την Κυριακή της Αναστάσεώς Του. Όλο τον κόσμο, τη φύση και τη ζωή που είναι γύρω μας, όλα τα αισθητά, τα νοιώθουμε μέσα από τη Γέννηση, από τη Σταύρωση και από την Ανάσταση του Χριστού. Οι αληθινοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί δεν ζούνε αυτοί, αλλά μέσα τους ζει ο Χριστός. Με άλλα λόγια, ο Ορθόδοξος Χριστιανός δεν είναι «ο μαθών, αλλά ο παθών τα θεία», κατά τον άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, δηλαδή δεν μαθαίνει τα της θρησκείας εξωτερικά, αλλά τα κάνει ζωή του. Δεν γιορτάζει μονάχα τη Γέννηση του Χριστού, ή την Ανάστασή του, ή την Κοίμηση της Θεοτόκου, ή οποιαδήποτε γορτή του Χριστού και των Αγίων, αλλά η ψυχή του γίνεται ένα με εκείνο που γιορτάζει: Γεννιέται μαζί με το Χριστό, σταυρώνεται με Αυτόν, ανασταίνεται μαζί Του, μαρτυρά μαζί με το Μάρτυρα της πίστεως, ασκητεύει μαζί με τον Ασκητή, ομολογεί μαζί με τον Ομολογητή. Μ' αυτόν τον τρόπο οι πατέρες μας, μ' όλο που ζήσανε αγράμματοι, ήτανε «παθόντες και ουχ μαθόντες τα θεία», είχανε κάνει ζωή τους τη θρησκεία. Ο χειμώνας αγιαζότανε με τη Γέννηση του Χριστού, η άνοιξη με τη Ανάστασή Του, το καλοκαίρι με τη Μεταμόρφωσή του, με την Κοίμηση της Θεοτόκου, με τη μνήμη των αγίων Αποστόλων, του Προφήτου Ηλία, του αγίου Ιωάννου του Προδρόμου.

Σήμερα όμως οι περισσότεροι από μας ξεμακρύνανε από τη ζωογόνο πνοή της θρησκείας μας, κ' η ψυχή μας ξεράθηκε από την απιστία. Πολλοί από μας θεληματικά απομείνανε έξω από την πνευματική τράπεζα του Χριστού, από το λειτουργικό συμπόσιό Του...

Σήμερα που γιορτάζουμε τη γέννηση του Χριστού, γίνεται το πιο μεγάλο μυστήριο, τόσο μεγάλο, που μήτε οι Άγγελοι δεν το γνωρίζανε. Για τούτο λέει ο θείος υμνωδός: «Το απ' αιώνας απόκρυφον και αγγέλοις άγνωστον μυστήριον δια σου, Θεοτόκε. τοις επί της γης πεφανέρωται: Θεός εν ασυγχύτω ενώσει σαρκούμενος και σταυρόν εκουσίως υπέρ ημών καταδεξάμενος». Ο Θεός πήρε κορμί σαν το δικό μας, «επί της γης ώφθη και τοις ανθρώποις συνανεστράφη», για να μας γλυτώσει από τον αιώνιο

θάνατο, να μας βγάλει από τον αιώνιο θάνατο, να μας βγάλει από το σκοτάδι της απιστίας, να μας δείξει τον αληθινό δρόμο. Να μας κάνει τέκνα φωτόμορφα του Θεού, κληρονόμους της αθανάτου ζωής, σαν θα φύγουμε από τούτον τον μάταιο κόσμο, αφού ζήσουμε δεμένοι μεταξύ μας με την αγάπη Του. Ήλθε λοιπόν ο Χριστός στον κόσμο τούτον για να μας χαρίσει εκείνα τα δώρα που δε μπορεί να τα χαρίσει κανένας άλλος, παρά μονάχα Εκείνος.

Μα αν δεν πιστέψουμε πως αληθινά ο Χριστός είναι ο Κύριος της ζωής και του θανάτου, κι'αν δεν ποθήσουμε να αποκτήσουμε αυτά τα δώρα που μας φέρνει, ερχόμενος στον κόσμο, την ειρήνη και τη σωτηρία, πώς θα γιορτάσουμε, κατά το πρόπον, τη Γέννησή Του; Λέγω «κατά το πρόπον», δηλαδή πνευματικά, κι' όχι σαν ένα έθιμο, όπως κάνουνε οι περισσότεροι.

Θα γιορτάσουμε, λοιπόν, τα Χριστούγεννα, «εν πνεύματι και αληθεία», αν τα γιορτάσουμε συγκινημένοι από τις τελετουργίες της Εκκλησίας μας, δηλαδή με κατάνυξη, πηγαίνοντας στην εκκλησία και ακούγοντας με κατάνυξη τους εξάισιους ύμνους και τα εορταστικά τροπάρια. Και ύμνοι και τροπάρια σαν της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, καμωμένα από θεόπνευστους κι' άγιους υμνωδούς, ούτε γινήκανε ούτε θα γίνουνε πια. Εγώ, κάθε χρόνο που τα ψέλνω, ενθουσιάζομαι και γίνουμαι, όλο πνεύμα, σαν να τα ψέλνω για πρώτη φορά.

Ποιο τροπάρι να πει κανένας πρώτο, και ποιο δεύτερο; Ας αρχίσουμε από το κάθισμα του Όρθου, με τον αρχαϊκόν ανατολίτικον χαρακτήρα, που λέει: «Δεύτε ίδωμεν, πιστοί, πού εγεννήθη ο Χριστός. Ακολουθήσωμεν λοιπόν ένθα οδεύει ο αστήρ, μετά των μάγων, Ανατολής των βασιλέων. Άγγελοι υμνούσι ακαταπαύστως εκεί. Ποιμένες αγραυλούσιν ωδήν επάξιον: Δόξα εν υψίστοις, λέγοντες, τω σήμερον εν σπηλαίω τεχθέντι εκ της Παρθένου και Θεοτόκου εν Βηθλεέμ της Ιουδαίας».....

Στο τέλος ας πούμε και τον ειρμό της Θωδής, που κράζει ο υμνωδός εκστατικός:» Μυστήριον ξένον ορώ και παράδοξον: Ουρανόν το σπήλαιον, θρόνον Χερουβικόν την Παρθένον, την φάτνην χωρίον εν ω ανεκλίθη ο αχώρητος Χριστός ο Θεός, ον ανυμνούντες μεγαλύνομεν».